

Az igényper joggyakorlatához.

Az igényper nemcsak tulajdonjogra, hanem más oly jogra is alapítható, amely anyagi tartalmánál fogva akadályul szolgálhat arra, hogy a lefoglalt dolog a foglaltató részére végrehajtsi úton értékesíttessék. Ehelyütt csak két jogesetre térünk ki, amelyekben használati jog került szembe a végrehajtsi zálogjoggal és amelyeket eltérően bírált el a Kúria atekintetben, vajjon alkalmasak-e a lefoglalt dolog végrehajtsi úton történő értékesítésének megakadályozására.

Igy a Kúria 78/1910. és 151/1900. sz. határozataiban (Vinczenti—Borsodi: Végrehajtsi Eljárás 313. lap) kimondotta, hogy „a férj a különváltan élő neje ellen vezetett végrehajtsi során, de a férj birtokában és használatában levő és a nő által házához hozott kiházásitási és háztartási tárgyaknak a zár alól való feloldását igényperrel követelheti“. A döntés kiindulópontja az az anyagjogi szabály, amely szerint azokra az ingókra, amelyeket a nő kiházásitási tárgyakként a házasságba hoz, a férj használati jogot szerez. A férjnek ezt a használati jogát a Kúria olyan erősebb jognak tekintette, amelynek megvédése érdekében az ingótulajdonos feleség ellen hitelezői által vezetett végrehajtsiással szemben az igénykeresetnek helyt adott. Ezzel szemben elutasító volt a Kúria ítélete a nemrég elbírált 2203/1936. sz. perben (Jogi hirlap 1936: 843.). Egy sütőüzem ingóságait a hitelező lefoglalta. Az üzem bérlője a lefoglalt ingóságok bírói zár alól való felmentését kéri a bérleti szerződésen alapuló használati jog alapján. A Kúria elutasítja a keresetet, mert „a bérleti jogviszonyból folyó használati igény anyagi tartalmánál fogva nem alkalmas annak megakadályozására, hogy a bérleti jogviszonyból folyólag a felperes által használatba vett és az alperes által lefoglalt ingók alperes kielégítésére végrehajtsi úton felhasználtsanak“.

Akár mennyire kiépítettlen és következtetlen a használati jogok dogmatikája, amely ily jellegű jogot csak a szolgalmi jogokban lát, alig vonható kétségbe, hogy a bérlet, ha a bérbeadó a bérleti szerződésből folyó kötelezettségét teljesíti és a bérlet tárgyát képező akár ingókat, akár ingatlant a bérlőnek e célból átengedi, a bérlőnek oly joga keletkezik, amelynél fogva a tulajdonos és mindenki más köteles túrni, hogy a bérlő a bérleti jog tárgyát tevő dolgot a szerződésileg megállapított célra használja. Miután pedig a végrehajtsi zálogjog a bérbeadott ingók eladására vezet, egyáltalán nem lehet azt mondani, hogy a bérlő használati joga nem alkalmas annak megakadályozására, hogy a felperes által használatba vett és az alperes által lefoglalt ingók alperes kielégítésére végrehajtsi úton felhasználtsanak, sőt elvilegesen nagyon is alkalmas, hiszen ha a használati jog korábban keletkezett, mint a végrehajtsi zálogjog, természetsszerű-

leg kizárja azt, aminthogy az előbb ismertetett két esetben a Kúria hatálytalanította is az utóbbi keletű végrehajtási zálogjogot. Már pedig a jelen esetben az igény mellett még további két szempont is felhozható: az egyik az, hogy amíg a férj használati joga ingyenes, addig a bérleti szerződés alapján szerzett használati jog viszterhes, a másik: a forgalom biztonságának szempontja, amelynél fogva kell, hogy a bérlő megbizhasson abban, hogy a bérlet tárgyát tevő ingókat a szerződéses időtartamon keresztül valóban használhatja is. Ezért tehát nem is a feloldó ítélet az, amely az anyagi jognak megfelel. A bérlőt ugyanis csak *azon ideig* kell védeni, ameddig bérleti joga a végrehajtást előző bérleti szerződés alapján megáll. E joghelyzetnek pedig leginkább olyan ítélet felel meg, amely a lefoglalt ingókat végrehajtási zár alatt hagyja, de kimondja, hogy az ingók a bérleti viszony fennállásának tartama alatt el nem árverezhetők. Szokatlan ugyan az ily tartalmú ítéleti rendelkezés igényperben, de az anyagi jognak ez felel meg.

Dr. Balla Ignác.

Armaximálás Svájcban. A svájci frank leértékelése után Svájc lakossága a végett, hogy magát az áruk áremelkedése ellen megvédje, a gazdasági szükségletet messze meghaladó áruvásárlásba bocsátkozott. Ennek, de természetesen a frank leértékelésének következtében is, ugrrászzerűen emelkedtek az árak.

A svájci jogalkotás az árfelhajtás meggátlása végett, — ami a leértékelés által megvalósítani célzott eredmény bekövetkezését elsősorban, de másodsorban magát az egész gazdasági élet rendjét is veszélyeztette volna, — a háború idejéből ismeretes uzsora-törvényekhez hasonló rendeletet bocsátott ki, amely kimondja, hogy az erre a célra felállított szerv beleegyezése nélkül tilos az 1936. szeptember hó 27-én fennállott árakat, díjakat, béreket stb. felemelni.

Az idézett rendelet szerint tilos továbbá oly árakat követelni, vagy elfogadni, amelyek az eladó számára az általános gazdasági helyzettel összhangban nem álló nyereséget eredményeznének.

A svájci közgazdasági érdekeltségek már rámutattak arra, hogy az utóbbi rendelkezés elsősorban túl általános jellegénél fogva, másodsorban pedig azért helytelen, mivel a jogalkotó célja csak az lehetett, hogy az árakat rögzítse. Ha tehát az árak nem haladják meg a szeptember 27-iki árakat, akkor felesleges, egy nehézkes közigazgatási és szakértői eljárást lefolytatni annak a megállapítása végett, hogy az eladó a fenti értelemben vett nyereséghez jut-e, — abban az esetben viszont, ha az eladó az árakat emelni akarja, ennek meggátlására teljesen elegendő az első rendelkezés.

Az árak, díjak, bérek stb. emelésére vonatkozó tilalom érdekes jogi problémát vet fel. A törvényes tilalomba ütköző ügylet ugyanis a svájci kötelmi jog értelmében semmis és ily esetben az eredeti álla-